

Anker Jørgensens tale ved Folketingets åbning

Taler

Anker Jørgensen
Statsminister

Dato

6. november 1979

Sted

Christiansborg

På baggrund af resultatet af folketingsvalget er der nu dannet en socialdemokratisk mindretalsregering.

Regeringen ser det som sin vigtigste opgave af formidle et samarbejde om løsning af de alvorlige økonomiske problemer, vi er stillet over for.

Det er nødvendigt, at folketetinget og partierne i folketetinget samarbejder om at gennemføre den lovgivning, som er nødvendig, hvis den økonomiske udvikling skal vendes og troen på fremtiden genskabes i befolkningen.

Det vil derfor være af stor betydning, hvis alle ansvarsbevidste partier i folketetinget vil gå ind i reelle forhandlinger med det sigte at skabe et bredt parlamentarisk grundlag for den økonomiske politik, så der i befolkningen og hos organisationerne kan være tillid til, at den politik, der afstikkes, hviler på et stabilt politisk grundlag. Der hviler et ganske særligt ansvar på de partier, der under valgkampen forpligtede sig over for vælgerne på en realistisk økonomisk politik, en politik, som lægger de byrder på befolkningen, der må bæres af alle, undtagen de svageste grupper, hvis betalingsbalancen, produktionen og beskæftigelsen skal rettes op: De partier fik på dette grundlag en betydelig vælgertilslutning. Jeg tager det som et udtryk for en stærk vilje ude i befolkningen til at være med til at bære de uundgåelige byrder.

Den holdning hos befolkningen fik jeg også stærke udtryk for under valgkampen, når jeg besøgte en lang række små og store arbejdspladser.

På det udenrigs-, sikkerheds- og markedspolitiske område vil regeringen videreføre den linje, der gennem en lang årrække har haft, tilslutning fra et betydeligt flertal her i tinget, og hvori Danmarks ønske om at bidrage til

afspænding og nedrustning spiller en afgørende rolle.

Regeringen vil udarbejde forslag til en ny forsvarsordning med økonomiske rammer gældende for en 4-årig periode, gældende fra 1. april 1981, idet man vil foreslå de gældende forsvarslove ændret. Forslag til ny lovgivning påregnes fremsat i begyndelsen af 1980.

Danmark ønsker at bidrage positivt til at afhjælpe de akutte flygtningeproblemer. Under indtryk af den ulykkelige situation omkring bådflugtningene i Sydøstasien vil Danmark i 1979 modtage i hvert fald 1.100-1.200 flygtninge, hvilket er mere end en fordobling. Vi vil gøre, hvad vi formår for at skabe dem en plads i det danske samfund.

Den statslige udviklingsbistand udgør nu 0,7 pct. af nationalproduktet, og vi har dermed nået det mål, som i begyndelsen af halvfjerdserne blev sat af FN.

Behovene for at lindre nøden og fremme en mere retfærdig verdensorden gør det imidlertid nødvendigt, at vi i industrilandene fortsat øger bistanden til udviklingslandene.

Regeringen lægger vægt på at anvende formandskabet blandt de nordiske samarbejdsministre til at uddybe det nordiske samarbejde både økonomisk og kulturelt. Forhandlingerne om at udnytte mulighederne for et nordisk energisamarbejde vil blive videreført.

Blandt forbrugerlandene er der forståelse for, at energiproblemerne kun kan løses gennem internationalt samarbejde. Denne forståelse har vist sig både i EF og i Det internationale Energiagentur, hvor Danmark deltager aktivt i arbejdet med at gennemføre en troværdig energipolitik, som kan være grundlaget for kontakter til de olieproducerende lande om en strategi til at begrænse vores afhængighed af olie.

Det europæiske monetære System – EMSen – har i de godt syv måneder, det har virket, medvirket til at skabe mere stabile forhold på valutamarkederne, og det er enighed om, at samarbejdet skal fortsætte uændret. Regeringen håber, at Storbritannien vil tilslutte sig samarbejdet, og at også andre europæiske lande – ikke mindst de nordiske – vil benytte sig af adgangen til at tilknytte sig.

Den økonomisk-politiske opgave, som vi står over for, er af meget betydeligt omfang. Løsningen af denne opgave vil få afgørende indflydelse på samfundsudviklingen i de kommende år. Om opgaven vil lykkes, vil i meget høj grad afhænge af, om udformningen hviler på en meget bred accept i befolkningen af både indholdet og sigtet med de foranstaltninger, som forestår.

Med henblik på at skabe den nødvendige tid til at udforme en sammenhængende og afbalanceret økonomisk politik agter regeringen i morgen, om muligt allerede i aften, at fremsætte forslag om stop for stigninger i priser og indkomster og forslag om stop for låntagning til forbrugsformål, gældende til udgangen af året.

Som det allerede er meddelt, vil vi foreslå, at de får virkning fra og med den 5. november 1979.

Regeringen vil søge folketingets tilslutning til en øjeblikkelig gennemførelse af følgende lovforslag:

Lov om midlertidigt stop for priser, huslejer, takster, honorarer, udbytter m.v.,

Lov om midlertidigt stop for lønstigninger,

Lov om midlertidig begrænsning i adgangen til tinglysning af visse pantebreve i fast ejendom,

Lov om midlertidig begrænsning i forsikringsselskabers og pensionskassers anbringelse af midler,

Lov om ændring af lov om ejerlejligheder. (Stop for udstykning af ejendomme opført før 1966).

Regeringen vil umiddelbart herefter indbyde arbejdsmarkedets parter og erhvervslivets organisationer til forhandlinger om den økonomiske politik med henblik på i begyndelsen af december at fremlægge de nødvendige lovforslag her i folketinget.

Baggrunden for de forestående trepartsdrøftelser er den stærkt forværrede økonomiske situation. Vilklårene for den økonomiske politik er fundamentalt

ændret af det sidste års udvikling i den internationale økonomi, begyndende med vanskelighederne med olieforsyningen og fulgt af gentagne prisstigninger for energiprodukter og for en række råvarer. Disse prisforskydninger har i løbet af det sidste års tid medført en fordyrelse af vores import svarende til op mod 7 mia kr., og yderligere prisstigninger i de nærmeste måneder kan langtfra udelukkes.

Betalingsbalanceunderskuddet er alene i årets første 9 måneder kommet op på næsten 11 mia. kr. For at imødegå den drastiske forringelse af betalingsbalancen blev der allerede i sommer vedtaget en række afgiftsforhøjelser, og der blev taget beslutning om betydelige besparelser på de offentlige budgetter for næste år. Forslag om udformningen af disse besparelser vil blive fremlagt i forbindelse med finanslovens behandling. Ikke desto mindre må man regne med, at betalingsbalanceunderskuddet for hele 1979 vil blive over 14 mia. kr.

Det er sandsynligt, at der overgangsvis kan indtræde en mindre forbedring af betalingsbalancestillingen til næste år, når juniforanstaltningerne for alvor får virkning. Alle bedømmelser tyder imidlertid på, at stærke kræfter i det økonomiske liv snart igen vil trække i retning af yderligere forringelser af betalingsbalancen. En medvirkende årsag hertil er, at vor gæld til udlandet nu vokser med foruroligende hast. Den vil inden årets udgang sandsynligvis være på 70 mia. kr. Med den voksende gæld stiger vore rentebetaling til udlandet, så det år for år vil blive sværere at rette situationen op. Der er ikke i dag vanskeligheder ved at finansiere det danske underskud på betalingsbalancen ved lån på de internationale kapitalmarkeder. Danmark er velanskrevet som låntager, men vi har ikke sikkerhed for, at lånemulighederne altid vil være rigelige, og navnlig er der grund til at frygte, at vor kreditværdighed efterhånden vil blive forringet, hvis vi fortsætter med store underskud på betalingsbalancen.

Den opgave, der forestår, er derfor at sikre, at der i hvert af de nærmest kommende år sker en klar og vedholdende nedgang i dette underskud.

Dette resultat må i videst muligt omfang opnås gennem en styrkelse af erhvervslivets konkurrenceevne. På den måde vil man gennem en forøget produktion til eksport og til erstatning for import skabe større beskæftigelsesmuligheder til gavn for de mange, der i dag går ledige.

Underskuddet på betalingsbalancen er udtryk for, at de udefra kommende

prisstigninger har gjort væsentlige indhug i mulighederne for at opretholde levestandarden. Den helt nødvendige nedbringelse af underskuddet på betalingsbalancen må derfor også indebære, at en del af de ressourcer, vi helst havde set anvendt til privat og offentligt forbrug, i stedet må anvendes til øget eksport og erstatning for import.

For at opnå varige resultater ved løsningen af den vanskelige opgave finder regeringen det nødvendigt, at der gennemføres en politik, der spænder over en årrække. Denne politik vil omfatte en række foranstaltninger, der over et bredt felt virker til gavn for konkurrenceevnen og effektiviteten i industri og andre erhverv i konkurrence med udlandet, og som lægger en kraftig dæmper på væksten i det hjemlige forbrug. Regeringen vil ved udformningen af denne politik lægge vægt på, at det bliver en helhed, hvor de enkelte elementer virker sammen i retning af det tilstræbte resultat.

Det vil være magtpåliggende for regeringen, at den samlede politik bliver udtryk for en retfærdig fordeling af de byrder og afsavn, der er nødvendige, og at de resultater, der opnås, kommer alle til gode. Regeringen vil tilstræbe, at de, der i forvejen er svage stillede, friholdes for nedgang i levestandarden, ligesom den tillægger det stor betydning, at de mange, der i dag står uden beskæftigelse – og ikke mindst de nytilkomne til arbejdsmarkedet – inddrages i produktionen og dermed også kommer til at yde et bidrag til løsningen af vore problemer.

De gunstige virkninger af en politik, der styrker erhvervslivets konkurrenceevne, slår ikke umiddelbart igennem. De vil først vise sig over en årrække. Med den størrelse, betalingsbalanceunderskuddet er kommet op på, vil det derfor være nødvendigt at gennemføre supplerende foranstaltninger for at sikre, at der allerede i 1980 sker en forbedring af betalingsbalancen.

Regeringen vil med dette sigte iværksætte en målrettet politik, som skal sætte dansk produktion i stand til at overtage en større del af efterspørgslen, og energiforbruget vil blive søgt nedbragt gennem fastsættelse af standarder og normer. Det vil samtidig være nødvendigt at styrke de offentlige budgetter gennem besparelser og forslag om øgede indtægter.

Omfanget af disse forslag vil naturligvis i høj grad bero på udfaldet af de forestående drøftelser med arbejdsmarkedets parter og erhvervslivets organisationer, herunder i hvor høj grad der ved udformningen af en langsigtet

økonomisk politik kan skabe tillid til, at udviklingen virkelig ændres i positiv retning.

Som nævnt vil regeringen fremlægge forslag til besparelser på i alt 2,5 mia. kr. på statsbudgettet på årsbasis fra 1980, og regeringen vil være indstillet på stærk tilbageholdenhed med hensyn til fremsættelse af ny udgiftkrævende lovgivning. Regeringen arbejder med forslag om et grundlag for regulering af sociale ydelser, der er mere rimeligt end den skattepligtige indkomst.

Det er afgørende for mig at fremhæve, at den nødvendige dæmpning af de offentlige udgifter skal og må ske inden for hele det offentlige område. Også kommunerne må bære deres andel. I denne forbindelse er jeg glad for at konstatere, at den henstilling, regeringen og de kommunale organisationer i sommer i fællesskab rettede til kommunerne, synes at have virket efter hensigten, således at stigningen i de kommunale budgetter i det kommende år er holdt inden for meget snævre rammer. Finansministeren har da også i sommer givet de statslige styrelser besked om ikke uden godkendelse af ham at stille udgiftkrævende krav til kommunerne.

Regeringen vil i den nærmeste fremtid modtage kommunernes bebudede katalog over besparelsesforslag. Det er mit håb, at regeringen vil kunne hente inspiration i disse forslag til en rimelig samfundsmæssig fordeling af de nødvendige offentlige besparelser.

Herudover vil det være nødvendigt at søge de offentlige indtægter forøget, og regeringen vil på denne baggrund fremsætte forslag om en række ændringer i skattelovgivningen.

Regeringen anser den samlede indtægtsforøgelse for staten som følge af disse forslag som helt nødvendig for at opnå en forbedring af de offentlige budgetter. Forslagene er imidlertid samtidig udformet på en sådan måde, at der herved opnås en mere retfærdig fordeling af skattebyrden. Disse forslag er følgende:

1) Den ekstraordinære forhøjelse af personfradragene med 500 kr., der har været gældende for årene 1977-1979, vil kun blive foreslået videreført for pensionister.

2) Til afløsning af lejeværdireglerne for ejerboliger stilles der forslag om en løbende beskatning til staten af al fast ejendom. Det vil blive nærmere overvejet,

hvilke konsekvenser denne ejendomsskat skal have for beskatningen af kapitalgevinster.

- 3) Selskabsskatteprocenten vil blive foreslået forhøjet fra 37 pct. til 40 pct.
- 4) Der vil blive stillet forslag om en begrænsning af mulighederne for forlods afskrivninger ved investeringer i kommanditanparter.
- 5) Fradragsretten for løbende ydelser i henhold til forsørgelseskontrakter vil blive foreslået ændret for kontrakter til fordel for personer, der ikke er undergivet dansk skattepligt.
- 6) Reglerne om midlertidige investeringsfradrag ved anskaffelse af maskiner, inventar og lignende driftsmidler vil blive foreslået ophævet.
- 7) Der vil blive stillet forslag om en skærpet beskatning af store formuer.
- 8) Der vil endelig blive stillet forslag om ændrede regler om beskatning af de investeringsforeninger, som udsteder omsættelige beviser for medlemmernes indskud, altså de såkaldte certifikatudstedende foreninger.

Regeringen har herudover til hensigt at foretage en kritisk gennemgang og nyvurdering af skattesystemet med henblik på at rette de skævheder, der i dag er i vort skattesystem. Herunder vil regeringen fortsætte arbejdet med at få gennemført et forenklet skattesystem gennem sanering af visse skattemæssige fradrag. Som et første skridt i denne retning vil der blive fremsat forslag om en begrænsning af den nuværende fradragsret for renter af privat gæld, således at disse fradrag over en årrække ændres fra fradrag i indkomsten til et fradrag i de beregnede skatter.

Sideløbende med iværksættelse af generelle økonomisk-politiske foranstaltninger til styrkelse af erhvervenes konkurrenceevne vil regeringen intensivere den direkte erhvervs- og beskæftigelsespolitiske indsats.

Regeringen vil nedsætte et industripolitisk råd for i nært samarbejde med industrien og med industriens medarbejdere hurtigt at tilrettelægge en mere langsigtet industripolitik. Der vil blive stillet forslag om at øge indsatsen til fremme af eksport, produktudvikling og udnyttelse af moderne teknologi i store

som i små virksomheder og under samfundsmæssigt betryggende vilkår. Gennem beskæftigelsesplanen af 1977 vil der allerede for 1980 blive stillet forslag om en styrkelse af denne indsats.

Et af målene for en langsigtet industripolitik vil være at bidrage til at skabe den bedre forståelse for og det bedre samarbejde om erhvervslivets problemer, som er nødvendige for, at industrien kan præstere de øgede produktionsresultater og den eksportfremgang, der er hovedbetingelsen for, at vi kan bringe os ud af vore vanskeligheder.

Det må også ses som et led i disse bestræbelser, at regeringen vil fremsætte forslag til folketingsbeslutning om overskudsdeling i virksomheder på et obligatorisk og solidarisk grundlag, som tilsigter en påbegyndelse af lønmodtagernes medejendomsret. Samtidig vil vi foreslå, at lønmodtagernes medindflydelse og medbestemmelse øges gennem en udbygning af reglerne for medarbejderrepræsentation i større selskaber, at der indføres medarbejderrepræsentation i holdingselskabers bestyrelser, at de offentligt ansattes medindflydelse styrkes, og at der indføres offentlig repræsentation i forsikringsselskaber.

Regeringen vil nøje følge og vurdere udviklingen i de offentlige indkøb og vil øge informationsvirksomheden i forbindelse med det offentliges indkøb med henblik på at styrke dansk erhvervslivs afsætningsmuligheder.

Regeringen vil fortsat arbejde på at styrke dansk industris medvirken ved leverancer til udviklingslandene, først og fremmest gennem den udviklingsbistand, der finansieres gennem de internationale bistandsorganisationer.

Jordbruget, fiskeriet og søfarten bidrager væsentligt til valutaindtjeningen.

For at stabilisere væksten inden for jordbruget, hvor der især har været en stigning i den animalske produktion, finder regeringen det nødvendigt at fastholde og på enkelte områder udbygge de foranstaltninger, der stimulerer væksten i jordbrugets produktivitet.

Regeringens opfattelse er stadig, at Danmark i EF aktivt bør deltage i bestræbelserne for etablering af en permanent fiskeripolitik, der må udformes

således, at det danske fiskerierhvervs førende stilling kan opretholdes.

På beskæftigelsesområdet vil regeringen iværksætte omdisponeringen af de uudnyttede bevillinger i beskæftigelsesplanen fra 1977, og på baggrund af beskæftigelsesudsigterne for de kommende år vil regeringen forberede en videreførelse for perioden 1981-83 af de særlige beskæftigelses- og erhvervsfremmende foranstaltninger. Formålet vil være at opnå en positiv effekt af mindst samme omfang som i den gældende plan på beskæftigelsen, på erhvervslivets konkurrenceevne, på energiforbruget og på tilpasningsevnen på arbejdsmarkedet. Omfanget og det detaljerede indhold af de enkelte beskæftigelsesforanstaltninger vil blive fastlagt i forbindelse med udarbejdelsen af det årlige finanslovsforslag.

Situationen kalder på en stærk og målrettet energipolitik, der kan skabe større sikkerhed for vore nødvendige energiforsyninger og for den mest hensigtsmæssige anvendelse af energien.

Regeringen vil derfor fortsætte og fremskynde virkeliggørelsen af den energipolitiske målsætning i energiplanen fra 1976: den størst mulige sparsommelighed i energiforbruget og opbygningen af det flerstrengede forsyningssystem. Energiplanen vil blive revideret og vurderet i lyset af de seneste erfaringer og analyser, og heri vil indgå økonomien ved at anvende eller ikke anvende kernekraft.

Sigtet med de energiafgifter, der blev gennemført i juni, er, at de skal animere til den størst mulige sparsommelighed på energiområdet. Regeringen vil forfølge denne målsætning også med andre midler, bl.a. gennem forslag, der sigter mod besparelser på rumopvarmning. Den fysiske planlægning bør i stigende grad sigte mod en placering af den fremtidige bebyggelse, der er formålstjenlig ud fra ønsket om en mere hensigtsmæssig energiforsyning og ud fra ønsket om at mindske transportbehovet og forbedre grundlaget for den kollektive trafikbetjening. Den kollektive trafik skal udvikles som et stadig bedre alternativ til den individuelle trafik. I den forbindelse forventer regeringen, at der gennem de lokale myndigheders planlægning skabes mere effektive og dækkende nærtrafikordninger.

Regeringen lægger vægt på en intensiv energiforskning med en hurtig og effektiv opfølgning og udnyttelse af resultaterne af denne indsats.

En særlig hastende opgave vil være gennemførelsen af varmeplanlægningen, således at naturgasprojektet kan realiseres inden for den fastsatte tidsramme.

For yderligere at fremme anvendelsen af indenlandsk produceret energi vil regeringen indlede forhandlinger med Dansk Undergrunds Consortium for at skabe sikkerhed for, at danske undergrundsforekomster kortlægges bedst muligt, og at indvindingen resulterer i en øget forsyningssikkerhed for Danmark. I denne forbindelse vil regeringen søge skabt grundlag for anlæg af en statslig olierørledning.

Strukturændringerne på det internationale oliemarked har mindsket de store olieselskabers andel i det samlede udbud af råolie og har nedsat fleksibiliteten i forsyningssystemet. Også denne udvikling må give anledning til overvejelser om behovet for en udbygning af olielagre og for en statslig indsats i olieforsyningen.

Det er uændret regeringens opfattelse, at bl.a. hensynet til forsyningssikkerheden klart taler for at lade kernekraft indgå i den flerstrengede energiforsyning. Men betingelsen for en positiv stillingtagen til kernekraft må være, at sikkerheden ved driften er tilstrækkelig stor, og at der findes en tilfredsstillende løsning på affaldsproblemet.

Det er endvidere en forudsætning for indførelsen af kernekraft, at den nødvendige tilslutning opnås ved en folkeafstemning. Regeringen anerkender i den forbindelse behovet for en særlig indsats med hensyn til en alsidig oplysningsvirksomhed.

Det, jeg har sagt om den økonomiske situation, gør det åbenbart, at det er nødvendigt med en betydelig tilbageholdenhed såvel med det private som med det offentlige forbrug.

Så meget større vægt er der grund til at lægge på reformer, som – uden at være særlig omkostningskrævende – kan være med til at forbedre livsvilkårene i vort samfund og dermed åbne større muligheder for, at den enkelte kan få en mere meningsfyldt og varieret tilværelse.

Det er en målsætning, der bør ligge bag vore beslutninger på alle områder, men den kommer ganske særligt til udtryk, når det gælder arbejdsmiljøet, adgangen

til beskæftigelse, planlægningen af omgivelserne, beskyttelsen af miljøerne, udformningen af kulturpolitikken og de tilbud, der gives på undervisnings- og uddannelsesområdet.

Der er i dag dobbelt så mange arbejdsløse kvinder som mænd. Derfor har regeringen til hensigt at fremskaffe et betydeligt antal nye uddannelses- og beskæftigelsestilbud til kvinder. Det vil ske både ved midler fra den løbende beskæftigelsesplan og ved udformningen af den fremtidige beskæftigelsesplan.

Der vil blive fremsat forslag om begrænsning af overarbejde og om afspadsering at samme.

Indsatsen mod ungdomsarbejdsløsheden har givet gode resultater. Et stort antal unge har fået en uddannelse eller er kommet i beskæftigelse. Men der er stadig uløste problemer. Det er regeringens mål at etablere en ungdomsgaranti, der giver alle unge et tilbud om uddannelse eller beskæftigelse.

Der er behov for en koordinering af de bestræbelser, der udfoldes for at løse ungdommens problemer.

Der vil derfor blive nedsat et ungdomsudvalg, som skal analysere en række særlige ungdomsproblemer. Vi tænker navnlig på de problemer, der vedrører beskæftigelsen og uddannelsen.

I uddannelsessektoren findes de største problemer i øjeblikket inden for ungdomsuddannelserne. Som tidligere bebudet vil undervisningsministeren komme med et

udspil vedrørende de 16-19-åriges uddannelsessituation.

Regeringen agter at videreføre udbygningen af Statens Uddannelsesstøtte med et lovforslag, der inddrager de 16-17-årige under støtten.

Regeringen er opmærksom på de alvorlige problemer, som rejser sig for de uddannelsessøgende i forbindelse med de statsgaranterede lån, og undersøger mulighederne for at påbegynde en ændring af denne låneform.

ATP-bestyrelsen har afgivet en enig indstilling om anvendelsen af de indefrosne

dyrtidsportioner til pensionsformål, men tilbage står spørgsmålet om midlernes forvaltning.

Regeringen håber, der vil kunne nås enighed om en ordning, der sikrer lønmodtagerne en afgørende indflydelse på forvaltningen af deres penge i overensstemmelse med indstillingen fra lønmodtagernes repræsentanter.

Regeringen har truffet beslutning om en forenkling af feriebetalingen, hvorefter de hidtidige feriemærker afløses af en giroanvisning, som lønmodtagerne kan hæve, når ferien holdes. Ordningen skal administreres af ATP.

På det sociale område vil der blive stillet forslag om en forlængelse af barselhvileperioden og en beskyttelse mod opsigelse, en velstandsregulering for folke-, invalide- og enkepensionister svarende til overenskomstforbedringen for de lavestlønnede i andet overenskomstår, ligesom der hurtigt vil blive fremsat forslag om et særligt varmebidrag til pensionister uden væsentlige indkomster ud over pensionen.

Regeringen vil foretage en samlet overvejelse af gæstearbejdernes rettigheder og pligter og de problemer af social, arbejdsmæssig og anden art, der er knyttet til situationen som gæstearbejder. I overvejelserne indgår muligheden for at give gæstearbejdere med længere tids ophold ret til at deltage i kommunale valg.

Boligministeren har sendt et lovforslag om byfornyelse og boligforbedring til høring. Forslaget og resultatet af høringen vil danne grundlag for et lovforslag om en koordineret indsats for fornyelser i ældre byområder.

Regeringen vil søge de offentlige forskrifter for byggeriet og dermed byggesagsbehandlingen forenklet og moderniseret.

Det er regeringens hensigt, at den hensyntagen til kommuner med store sociale udgiftsbehov, der blev gennemført ved ændringerne af den kommunale udligning, skal videreføres.

Med hensyn til lovgivningsvirksomheden i øvrigt skal jeg henvise til det lovprogram, regeringen har udarbejdet, og som er fremlagt.

I Grønland er hjemmestyret indført fra 1. maj i år.

På landstingets indledende samling i foråret blev der givet udtryk for, at hjemmestyrets overtagelse af sagsområderne bør gennemføres i en lidt hurtigere takt end foreslået af hjemmestyrekommissionen. Det indebærer, at hjemmestyret allerede fra 1. januar 1980 får et selvstændigt ansvar for en række vigtige samfundsopgaver i Grønland.

Regeringen har med tilfredshed konstateret, at forhandlingerne i juni måned mellem Grønlands landsstyre og Grønlandministeren om statens tilskud til hjemmestyret for de kommende tre år er forløbet på en harmonisk og ansvarsbevidst måde. Regeringen er også fortsat indstillet på i enhver henseende at yde hjemmestyret sin støtte til at føre nyordningen ud i livet.

Samarbejdet mellem regeringen og det færøske hjemmestyre om en række fælles opgaver inden for hjemmestyreordningen vil fortsætte i den hidtidige positive atmosfære.

Et fælles dansk-færøsk embedsmandsudvalg, der har behandlet problemer i forbindelse med en forenkling og ajourføring af formen for statens tilskud til Færøerne, har netop afgivet en betænkning. Betænkningen vil nu blive genstand for drøftelser direkte mellem regeringen og Færøernes landsstyre.

Folketinget har netop fået sit mandat fornyet for en 4-årig periode.

Det er nu vort fælles ansvar, at vi bruger disse 4 år til at føre en politik, som tager hensyn til de faresignaler, der er hejst. Svigter vi opgaven, kan konsekvenserne blive meget alvorlige for hele den danske befolkning.

Vi bliver nødt til at træffe hårde og ubehagelige beslutninger.

Det er nødvendigt, at vi i den nærmeste fremtid gennemfører en bred vifte af indgreb, som kan vende udviklingen i en positiv retning. Men det er lige så afgørende nødvendigt, at vi i de kommende 4 år fastholder kursen og – om nødvendigt – tilpasser vor politik til de ændringer i vind og strøm, vi måtte blive udsat for.

Vi kan gå til det arbejde med den bevidsthed, at vælgerne klart har givet udtryk for, at de står bag os i ønsket om en fast og virksom politik, selvom de er klar

over, at der er byrder, der skal bæres.

Det er også med den baggrund, vi kan appellere til de organisationer, der repræsenterer de forskellige samfundsgrupper, om at vise forståelse og om at medvirke dér, hvor deres medvirken er nødvendig. Men skal denne appel have virkelig styrke, må vi også herfra handle sådan, at de kan have tillid til, at byrderne vil blive fordelt på en socialt rimelig måde.

Det er en forpligtelse, vi alle bør tage alvorligt.

Det er her i folketinget, de afgørende beslutninger skal træffes.

De kan kun træffes, hvis der er en stærk vilje til samarbejde, og regeringen indbyder til forhandling og til samarbejde. Vi håber, at denne indbydelse vil blive modtaget i en positiv ånd af folketingets partier.

Der skal ikke i dag udråbes noget trefoldigt hurra, men jeg ønsker alle en god arbejdslyst.

Kilde

Folketingstidende 1979/80 (2.samling). Forhandlingerne: Spalte VII - 1/2 af 10985/10986

Kildetype

Dokumentation i avis, magasin e.l.

Tags

Folketingstale, Socialdemokratiet, Tiltrædelsestale, Åbningstale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/aabningstale-1979>